

El 'regust' del No-Do a Puigcerdà

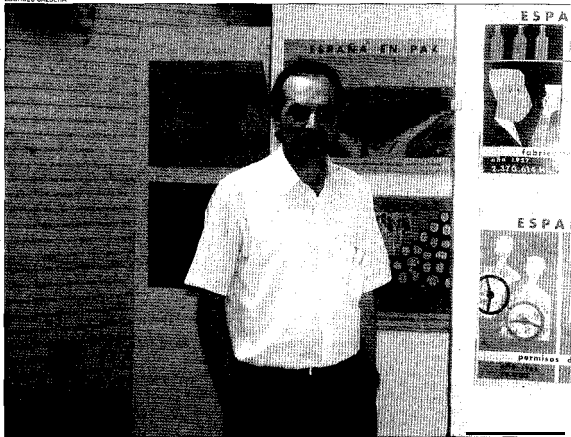
L'arxiu comarcal mostra una exposició propagandística del franquisme

LOURDES CALDERA
Puigcerdà

Quan els ecos de règims dictatorials omplen aquests dies les pàgines d'Internacional dels diaris amb una realitat que a hores d'ara ens sembla molt llunyana, l'Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà ofereix la possibilitat de *refrescar* la memòria i recordar que no fa tants anys Catalunya i la resta de l'Estat vivien en un propagandístic escenari de pau, de la mà del règim del *Generalísimo*. Fins al 31 d'agost, l'arxiu presenta una important exposició que, sota el títol de *Aquella exposició de '25 años de paz'*, recull el centenar de cartells propagandístics amb què l'any 1964, fa just 40 anys, el futur president democràtic de la Xunta de Galicia i llavors ministre franquista, Manuel Fraga Iribarne, es proposava vendre les excel·lències del règim, quan es complien els 25 anys de l'acabament de la guerra.

Es tracta de l'exposició que el Ministerio de Información y Turismo franquista va fer arribar a tot l'Estat i que a Puigcerdà es va inaugurar el juliol del 1964. D'aquesta mostra no se'n conserven gaires col·leccions, ja que el mateix Ministeri les va recollir. A Puigcerdà, però, la col·lecció va quedar amagada, i el director de l'escola August Viladesau la va guardar. Ara, la família Viladesau l'ha cedida a l'arxiu. Es tracta de la col·lecció íntegra, amb el centenar de cartells que exalten la figura de Franco i de la seva gestió en àmbits tan diversos com l'ensenyament, la sanitat, les missi-

LOURDES CALDERA

Sebastià Bosom al costat d'un dels plafons de l'exposició, que es pot veure fins al 31 d'agost a l'arxiu

ons religioses, l'exèrcit, la producció de remolatxa, la fabricació d'aparells electrònics domèstics, la producció de conserves càrniques...

L'arxiver Sebastià Bosom explica que «era la primera exposició que feia el règim, que va aprofitar el moment que es vivia l'any 1964 per intentar donar una imatge de normalitat civil i d'adhesió al règim». Era el moment en què el primer Plan de Desarrollo obria

expectatives de progrés econòmic i en què el règim iniciava un procés de tímida obertura, deixant enrere els anys de l'autarquia. Bosom explica que molta gent recorda de l'exposició l'any 1964 «una certa sensació que les coses no anaven tan malament». Com a dada curiosa, l'arxiver destaca el fet que molts cartells són dibuixos d'artistes que, sorprenentment, anaven contra el règim des de revistes satíriques

com La Codorniz. En l'exposició van treballar Mingote, Alfredo, Bort, Carrasco, Chavez, Chumy Chumez, Cruz Novilla, Garbayo, Gonzalo, J. García-Ochoa, José Ramón, Lorca, Máximo, Mena, Navarro, Olmos, Patra, Picó, Pozza, Puente, R. Tapia, Santamaría, Tàrtalo, Valdés, Virgilio i Xono.

L'exposició es pot veure a l'arxiu, al passeig del 10 d'Abril de Puigcerdà, fins al 31 d'agost, d'11 a 13.30 h i de 18 a 20 h.

LOURDES CALDERA

El cartell que ha despertat més comentaris a l'exposició

LA TORNA

«Sí que la vam ballar, i no pas la sardana»

Tot i els 40 anys transcorreguts, l'exposició de Puigcerdà no deixa indiferent ningú. Sorprenentment, el llibre de signatures que hi ha a l'entrada de l'arxiu s'ha convertit en un document de debat entre defensors i detractors del règim.

Un visitant — però un quadre diu: l'exposició no l'ha organitzada l'Ajuntament de Puigcerdà i que a més el govern municipal l'encapçala ERC, ha estampat el següent comentari: «Noble gesto del Ayuntamiento al permitirnos recordar aquellos años felices sin terrorismo, sin paro, sin nacionalismos que pretenden destruir España, sin constantes tensiones políticas, sin

extranjeros indocumentados que nos invaden, sin televisiones miserables y chismosas... y en paz. Gracias». I acte seguit, una altra dedicatòria s'hi adhereix. A l'altre plat de la balança hi ha els comentaris més crítics. «Sembla ironia — escriu un altre visitant — però un quadre diu: 'Cataluña hoy baila como ayer'. Aquí tens el retrat del que entenem i voldrien que encara fos el nostre país. Pur folklore i prou. Despertem-nos bé, que no ens donin gat per llebre també avui». I una altra dedicatòria fa referència també al mateix cartell amb un laconic «Sí que la vam ballar, i no pas la sardana».